בַּיִת סָתוּם הפונה לחצר, יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בחלוקת החצר כאילו הוא פתוח. אבל אם פָּרַץ אֶת פְּצִימָיו, וגילה שאין בדעתו להשתמש בו, ויתר על זכותו ואֵין לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת. (קֶבֶר שֶׁפְּתָחוֹ סָתוּם אֵינוֹ מְטַמֵּא כָּל סְבִיבָיו, פָּרַץ אֶת פְּצִימָיו וּפְתָחוֹ מְטַמֵּא כָּל סְבִיבָיו). בַּיִת סָתוּם, ומת בתוכו, אֵינוֹ מְטַמֵּא את כָּל סְבִיבָיו כבל קבר, אלא כנגד הפתח בלבד. אבל אם פָּרַץ אֶת פְּצִימָיו, מְטַמֵּא כָּל סְבִיבָיו כקבר.

דין נוסף בענין סתימת מעבר: אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מְבוֹאוֹת הַמְפוּלָּשׁוֹת [הפתוחים משני צידיהם] ודרכם עוברים לְעִיר אַחֶרֶת, וּבִקְּשׁוּ בְּנֵי הָעִיר שהמבואות בה לְסוֹתְמָן בסופן ולמנוע מעבר דרכם, בְּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר האחרת מְעַכְּבִין עֲלֵיהֶן שלא לסתמם. לֹא מִיבָּעֵי כִּי לֵיכָּא דְּרָכָא אַחֲרִינָא – אין צריך לומר שבשאין דרך אחרת מלבד המבואות, דְּמַעְכְּבִי – שמעכבים מלסתמם, אֶלָּא אֲפִילּוּ כִּי אִיכָּא דְּרָכָא אַחֲרִינָא – כשיש דרך אחרת, נַמִּי מְעַכְּבִי. מָשׁוּם – הלכה זו יש ללמוד מִדְּרַב יְהוּדָה אָמַר רַב, דְּאָמַר (ב"ק כח.), מַצָּר – רצועת קרקע שֶׁהֶחְזִיקוּ והשתמשו בּוֹ רַבִּים ברשות, אף על פי שאינו שלהם אָסוּר לְקַלְקְלוֹ. (כְּדִרַב גִּיזַל, דְּאָמַר רַב גִּיזַל, רַבִּים שֶׁפָּרְרוּ דֶּרֶךְ לְעַצְמָן, מַה שֶּׁפָּרְרוּ פָּרְרוּ). אף מבוי, שהחזיקו הרבים לעבור דרכו, אסור לקלקלו ולסתמו.

דין נוסף באותו ענין: אָמַר רַב עָנָן אָמַר שְׁמוּאֵל, מְבוֹאוֹת הַמְפוּלָּשִׁין לִרְשׁוּת הָרַבִּים, וּבִקְּשׁוּ בְּנֵי הַמְבוֹאוֹת לְהַעֲמִיד לָהֶן דְּלָתוֹת בפתחן ולמנוע מהרבים להיכנס שם, בְּנֵי רְשׁוּת הָרַבִּים מְעַכְּבִין עֲלֵיהֶן.

סָבוּר מִינָּהּ – בני הישיבה סברו לומר, הָנֵי מִילֵּי – דברי שמואל אינם אלא כשבקשו להעמיד הדלתות בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שבראש המבוי, אבל בקשו להעמידם בתוך המבוי אין לעכבם. וּכְדְרַבִּי יִרְמְיָה אָמַר רַב נַחְמָן, דְּאָמַר רַבִּי יִרְמְיָה אָמַר רַב נַחְמָן בענין ספק טומאה ברשות הרבים, אַרְבַּע אַמּוֹת במבוי הַמְסוּכוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, כִּרְשׁוּת הָרַבִּים דָּמְיָין – דינן כדין רשות הרבים, וספק טומאה הנמצא שם טהור. ומכיון שהם ברשות הרבים אין להעמיד שם דלתות, אבל בתוך המבוי שהוא רשות היחיד מותר להעמיד דלתות.

הגמרא דוחה את דבריהם: וְלֹא הִיא, אלא אפילו בקשו להעמידם בתוך המבוי סובר שמואל שמעכבים אותם. כי הָתָם – רב נחמן שחילק בין ארבע אמות שבראש המבוי לבין תוך המבוי, לְעָנְיַן טוּמְאָה בלבד הוא. שכיון שבראש המבוי מצויים רבים, דומה לרשות הרבים, ואילו תוכו שאין מצויים בו דומה לרשות היחיד. אֲבָל הָכָא – לענין העמדת דלתות במבוי, דִּימְנִין דְּדָחֲקֵי בְּנֵי רְשׁוּת הָרַבִּים וְעָיְילֵי טוּבָא – לפעמים נדחקים הרבים במבוי ונכנסים בתוכו הרבה, ולפיכך חזקתם היא בכולו ואין לקלקלו.

שנינו במשנה: וְלֹא אֶת הַשָּׂרֵה עַד שֶׁיְּהֵא בָּהּ תִּשְׁעָה קַבִּין לַזֶּה וְתִשְׁעָה קַבִּין לָזֶה כו', רבי יהודה אומר עד שיהא בה תשעת חציי קבין וכו'. מבארת הגמרא: וְלֹא פְּלִיגִי – תנא קמא ורבי יהודה אינם חולקים, אלא מַר כִּי אַתְרֵיהּ וּמַר כִּי אַתְרֵיהּ – כל אחד קבע את השיעור לפי מקומו. במקומו של תנא קמא היתה הקרקע כחושה ולא כדאי לטרוח בה בפחות מתשעה קבין, לפיכך אמר שאין חולקים בפחות מכן. ובמקומו של רבי יהודה היתה הקרקע משובחת, וכדאי היה לטרוח אפילו בתשעת חצאי קבין, לפיכך אמר שחולקים אף בשיעור זה.

תנא קמא ורבי יהודה דברו על קרקע שבארץ ישראל שם גרו, הגמרא מברר מה דינה של קרקע שבבבל: בָּבֶל, שקרקעותיה אינן טובות כל כך, מַאי – מהו השיעור ששותפים חולקים. אָמַר רַב יוֹסֵף, כדי שיגיע לכל אחד בֵּי רָדוּ יוֹמָא – בית חרישת יום. כלומר, קרקע בשיעור שחורש השור במשך יום שלם. כיון שאין משכירים שוורים לעבודה בשדה אלא ליום שלם, ובקרקע קטנה השור מתבטל חלק מהיום ובעל השדה מפסיד.

מברר הגמרא: מַאי – מה כוונת רב יוסף באמרו בֵּי רָדוּ יוֹמָא. אִי יוֹמָא זַרְעָא – אם לחרישת יום בשעת הזריעה, תֵּרֵי יוֹמָא כַּרְבָא לֹא חֲיֵי – הרי בשעת הקציר אין בה עבודה לשני ימים שלמים, ונמצא השור בטל מקצת היום השני. וְאִי יוֹמָא כַּרְבָא – ואם כוונתו לחרישת יום בשעת הקציר, יוֹמָא דְּזַרְעָא לֹא חֲיֵי – הרי בשעת הזריעה אין בה עבודה ליום שלם.

הגמרא מפרשת את דברי רב יוסף בשני אופנים: אִי בָּעֵית אֵימָא יוֹמָא דְּכַרְבָא – אם תרצה תאמר שכוונתו לחרישת יום בשעת הקציר, אלא שמדובר במקום שבשעת הזריעה נהגו דְּכָרֵיב וְתָנֵי – שחרשו פעמיים, לפניה כדי שתהא נוחה לזריעה, ולאחריה כדי לכסות את הזרעים. לפיכך, חרישת יום בשעת הזריעה ארכה כחרישת יום בשעת הקציר. וְאִי בָּעֵית אֵימָא יוֹמָא דְּזַרְעָא – ואם תרצה תאמר שכוונתו לחרישת יום בשעת הזריעה, ומדובר בַּהֲדוּרֵי – קרקע קשה ובה עליות וירידות, ושוהה בחרישתה בשעת הקציר שני ימים, כך שאין השור מתבטל כלל.

השיעור שחולקים שותפים בדברים נוספים: דָּווֹלָא – בור, שממנו משקים שדה, מהו השיעור שחולקים בו. אָמַר רַב נַחְמָן, כדי שיגיע לכל אחד בֵּי דָאלוּ יוֹמָא – שיעור לדלית פועל במשך יום. כיון שאין פועל נשכר אלא ליום שלם, וכשיתבטל מקצת מהיום יפסיד בעל הבית.

פַּרְדֵּסָא – כרם בארץ ישראל, מהו השיעור שחולקים בו. אָמַר אֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל – אביו של שמואל [האמורא], כדי שיגיע לכל אחד בַּת שְׁלֹשֶׁת קַבִּין – שטח לזריעת שלש קבין, שזהו שיעור כרם בכל מקום. תַּנְיָא נַמִּי הָכִי – שנינו כן גם בברייתא, הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ, מָנֶת [–חלק] בְּכֶרֶם אֲנִי מוֹכֵר לְךָ, ולא פירש כמה, סוֹמְכוֹם אוֹמֵר, לֹא יִפְחוֹת מִלֹּתֶת לוֹ שְׁלֹשָׁה קַבִּין, שהוא שיעור כרם הקטן ביותר, ופחות מזה בודאי לא מכר לו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֵין דברי סומכוס אֵלּוּ אֶלָּא כִּדְבָרֵי נְבִיאוּת, לפי שאין בהם טעם.

מבררת הגמרא: כרם בְּבָבֶל, שקרקעותיה גרועות, מַאי – מהו השיעור שחולקים בו. אָמַר רָבָא בַּר קִסְנָא, כדי שיגיע לכל אחד תִּלַּת אַצִּיאָתָא בְּנֵי תְּרֵיסָר גּוּפֵּי – שלש קבוצות שבכל אחת שנים עשר גפנים, כִּי הֵיכִי דְּרָפִיק גַּבְרָא בְּיוֹמָא – כשיעור שעודר אדם ביום, כך שהפועל שישכור לא יתבטל כלל.

לאור דברי רבי יוסי, מביאה הגמרא מאמר נוסף המשווה דברי חכמה לנבואה: אָמַר רַבִּי אַבְדִּימִי דְּמִן [–מהעיר] חֵיפָה, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הראשון, נִיטְּלָה נְבוּאָה מִן הַנְּבִיאִים וְנִיתְּנָה לַחֲכָמִים – חכמי התורה, להשיג על ידה דברים שאינם משיגים בדרך הטבע. תמהה הגמרא, אֲטוּ חָכָם לָאו נָבִיא הוּא – וכי חכם אינו ראוי להיות נביא, ומדברי רבי אבדימי משמע שבתחילה לא שרתה הנבואה על החכמים. משיבה הגמרא, הָכִי קָאָמַר, אַף עַל פִּי שֶׁנִּיטְּלָה הנבואה מִן הַנְּבִיאִים שאינם חכמים, מִן הַחֲכָמִים לֹא נִיטְּלָה.

אָמַר אַבָּיֵי, תֵּדַע שאכן שורה נבואה על חכמי התורה, כרבי אבדימי, דְּאָמַר נְבָרָא רַבָּה מִילְּתָא – שהרי לפעמים אדם גדול בתורה אומר דבר, וּמִתְאַמְּרָא מִשְּׁמֵיהּ דִּנְבָרָא רַבָּה אַחֲרִינָא כְּוָותֵיהּ – וכיון לדברי אדם גדול שבדור הקודם, שאין זה יתכן אלא בכח הנבואה.

אָמַר רָבָא לדחות את דברי אביי, וּמַאי קוּשְׁיָא שמחמתה הוכחת ששורה נבואה על חכמים, וְדִילְמָא תַּרְוַיְיהוּ בְּנֵי חַד מַזָּלָא נִינְהוּ – הן יתכן ולשני החכמים מזל דומה, ולכן כיוונו את דעתם. אֶלָּא אָמַר רָבָא, תֵּדַע – הראיה היא מזה דְּאָמַר נְבָרָא רַבָּה מִילְּתָא וּמִתְאַמְּרָא

אצל חסידי חב"ד מקובלת מדור דור תקנתו של אדמו"ר הזקן, שכל יום ילמדו פרשה חומש עם פרוש רש"י מפרשת השבוע, כך גם נהגו האדמו"רים נשיאי חב"ד.

היום יום יט טבת

מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבִּי עֲקִיבָא בַּר יוֹסֵף בְּוָותֵיהּ – וכיון לדברי רבי עקיבא בר יוסף, שחכם ממנו בהרבה ואינו בן מזלו. דוחה הגמרא, אָמַר רַב אַשֵׁי, וּמַאי קוּשְׁיָא, דִּלְמָא לְהָא מִילְתָא בַּר מַזְלֵיהּ הוּא – הרי יתכן שלענין זה מזלו של החכם דומה לרבי עקיבא, ולכן כיון לדעתו. אֶלָּא אָמַר רַב אַשֵׁי, תֵּדַע, דְּאָמַר גַּבְרָא רַבָּה מִילְתָא, וּמְתַאֲמְרָא הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי בְּוָותֵיהּ – ומכוון להלכה למשה מסיני, שאינה דבר שבא מסברת השכל, אלא בודאי בנבואה נאמר לו. מקשה הגמרא: וְדִלְמָא כיון החכם במקרה להלכה למשה מסיני, והרי הוא כְּסוּמְא [–עיור] שנתקל במקרה בָּאֲרִיבָּה וירד דרכה מן הגג. דוחה הגמרא: וְלַאו טַעַם יָהֵב – וכי אין החכם נותן טעם לדבריו, ואם כן לא נאמרו דבריו במקרה.

מימרא נוספת באותו ענין: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִיטְּלָה נְבוּאָה מִן הַנְּבִיאִים וְנִיתְּנָה לְשׁוֹטִים וּלְתִינוֹקוֹת.

מבארת הגמרא: שניתנה נבואה לשוטים לְשׁוֹטִים מַאי הִיא – היכן מצאנו, כִּי הָא – כמו המעשה דְּמַר בַּר רַב אַשֵׁי. דַּהֲוָה קָאֵי בְּרִסְתָּקָא דְּמְחוֹזָא – שהיה עומד בשוק של העיר מחוזא, שָׁמְעוּ לַהֲהוּא שׁוֹטֶה דְּקָאָמַר, רֵישׁ מִתְיְבְתָא דְּמָלְיֵהּ בְּמָתָא מַחְסְיָא – ראש הישיבה שעשוי להתמנות עתה בעיר מחסיא, שָׁמְעוּ חָתָם – חותם את איגרותיו בשם טביומי. אָמַר מר בר רב אשי לעצמו, הלא מַאן חָתִים שָׁמְעִי בְּרַבָּנָן – מי הוא מהחכמים שחותם בשם טביומי, אָנָא – אני הוא, וְשָׁמַע מִינַּהּ לְדִידִי קָיְימָא לִי שַׁעֲתָא – אני מסיק מכך שהגיע שעתי לעלות לגדולה. קָם מר בר רב אשי, וַאֲתָא למחסיא. אַהֲדָרְתָּא – טרם בואו, אִימְנוּ [–נמנו] רַבָּנָן לְאוֹתְבֵיהּ [–להושיב] לְרַב אַחָא מִדִּפְתִּי בְּרֵישָׁא – בראש הישיבה. אך בֵּינָתַיִם דְּשָׁמְעֵי דַּאֲתָא – שבא מר בר רב אשי לעירם, שָׁדוּר זוּנָא דְּרַבָּנָן לְגַבֵּיהּ לְאֵימְלוּכֵי בֵּיהּ – שלחו זוג תלמידי חכמים להיוועץ עמו, עַכְּבֵיהּ – עיכבם מר בר רב אשי אצלו. הָדַר שָׁדוּר זוּנָא דְּרַבָּנָן אַחֲרִינָא – חזרו ושלחו אליו זוג נוסף, עַכְּבֵיהּ נַמֵּיהּ – ועיכב אף אותם, עַד דְּמָלוּ בֵּי עֲשָׂרָה – עד שמלאו שם עשרה חכמים. בֵּינְתַיִם דְּמָלוּ בֵּי עֲשָׂרָה, פָּתַח הוּא – מר בר רב אשי וְתָנָא וְדָרֵישׁ, ונעשה ראש הישיבה. והסיבה שהמתין עד שהיו שם עשרה, לְפִי שֶׁאֵין פּוֹתְחִין בְּכַלָּה – אין החכם מתחיל לדרוש בפני פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. בראותו שנדחה ולא מינוהו, קָרֵי רַב אַחָא אַנַּפְשֵׁיהּ – על עצמו, כָּל הַמְרִיעִין לוֹ – שעושים לו רעה, לֹא בְּמֵהֵרָה מְטִיבִין לוֹ – אין ממהרים להיטיב עמו. וכגון כאן, שלא מינוהו, בודאי לא ימנוהו עוד. וְכָל הַמֵּטִיבִין לוֹ, לֹא בְּמֵהֵרָה מְרִיעִין לוֹ. וכגון מר בר רב אשי שמינוהו, לא במהרה יסלקוהו.

הגמרא ממשיכה לבאר את דברי רבי יוחנן: שניתנה נבואה לִתְינוֹקֶת מַאי הִיא – היכן מצאנו. כִּי הָא דְּבַת [–בתו של] רַב חִסְדָּא. חֲוָה יָתְבָה בִּכְנִפֵּיהּ דַּאֲבוּהּ – שהיתה יושבת בחיק אביה, חֲווּ יָתְבֵי קַמֵּיהּ – וישבו לפניו רָבָא וְרַמֵי בַּר חָמָא תלמידיו. אָמַר לָהּ – שאל רב חסדא את בתו, מַאן מֵינַיְיהוּ בָּעֵית – למי מהם את רוצה להינשא. אָמְרָה לֵיהּ, תַּרְוַיְיהוּ – לשניהם. כששמע את דבריה, אָמַר רָבָא, וַאֲנָא בַּתְרָא – ואני אשא אותה האחרון, לאחר רמי בר חמא.

מאמר נוסף מרבי אבדימי: אָמַר רַבִּי אַבְדִימִי דְּמִן חֵיפָה, קוֹרֵם [–טרם] שֶׁיֹּאכַל אָדָם וְיִשְׁתֶּה, הוּא כמי שיש לוֹ שְׁתֵּי לְבָבוֹת, לפי שאין דעתו מיושבת. אבל לְאַחַר שֶׁאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה, אֵין לוֹ אֶלָּא לֵב אֶחָד – דעתו מיושבת. שֶׁנֶּאֱמַר 'אִישׁ נָבוּב יַעֲלֶה' (איוב יא יב), למדנו שהאדם הנבוב כמי שיש לו שתי לבבות, וּכְתִיב – ובמקום אחר למדנו פירוש תיבת 'נבוב', שנאמר בעשיית המזבח (שמות כז ח) 'נְבוֹב

המשך מעמוד רס

ולכן העצמאות צריכה להתבטא בהוספה בעיני יהדות וערכי יהדות ועד כדי להשפיע על הבעל והילדים וכל עמדת הבית בכיון האמור.

מובן שהאותיות צריכות להשתוות בהתאם לרמת הבנתן והידיעות של חוגים שונים מנשים הנ"ל, אבל כנראה שהתוכן מוכרח בכל החוגים, הן מהאדוקים ביותר והן וכו' ואשרי חלקו של כל אחד שיפעול בהאמור, והובטחנו הבא לטהר מסייעין אותו.

בברכה לבשו"ט בהאמור וגם בעניני' הפרטים.

הפ"נ ליו"ד שבט נתקבל.

לֶחֱת' וּמַתְרְגְּמִינַן 'חֲלִיל לְיוֹחִין' – לוחות עצים מכל צד ובאמצעו חלול. אף כאן פירושו שכריסו חלולה ולא אכל, לפיכך יש לו שתי לבבות.

מאמר נוסף בענין זה ש'נבוב' פירושו חלול: אָמַר רַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ, חָרָגִיל בְּשִׁתַּיִת יַיִן, אֲפִילּוּ אם לִבּוֹ אָטוּם [–סתום מהבין] כְּבִתְחִלָּה שאינה בעולה, יַיִן מְפַקְּחוֹ – פותח את ליבו, שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ט יז) 'וְתִירוֹשׁ יְנוֹבֵב בְּתֻלוֹת' – היין עושה את הלב, האטום כבתולות, חלול.

הגמרא עוברת לדון באופן חלוקת ירושה: אָמַר רַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ, דין זה פְּשִׁיטָא לי, ששני החלקים שנוטל בכור בירושת אביו, הַחֵלֶק הנוסף שמגיע לו כִּבְכוֹר, וְחֵלֶק פָּשׁוּט – חלקו כשאר אחיו, יָהֲבִינַן לֵיהּ אַחַד מֵעֶרֶא – נותנים לו אותם זה לצד זה. אלא יָכֹם – הנושא את אשת אחיו [שמת בלא בנים], ונוטל את חלק המת בירושת אביהם, אני מסתפק מַאי – מה דינו, האם נותנים לו את שני החלקים ביחד או לא.

מחלוקת אמוראים בענין: אָמַר אַבָּיֵי, הֵיא הִיא – כפי שהדין בבכור כך כך הדין גם ביבם, שנוטל את חלקיו ביחד. מַאי טַעְמָא, לפי שִׁבְּכוֹר קְרֵיהּ רַחֲמָנָא ליבם (דברים כה ו), לפיכך דינו כבכור. רָבָא חולק וְאָמַר, מכיון שֶׁאָמַר קְרָא 'וְהָיָה הַבְּכוֹר', משמע שֶׁהַוְיְיתוֹ – לגבי עיקר דינו [שנוטל שני חלקים] הרי הוא כִּבְכוֹר, וְאֵין חֲלוּקָתוֹ בְּכִבְכוֹר – לענין חלוקתו [שנוטלן בצד אחד] אינו כבכור.

אופנים נוספים שיש לדון אם אחד היורשים נוטל חלק מסוים: הַהוּא דְּזַבֵּן אַרְעָא – מעשה באדם שקנה קרקע אֲמַצְרָא – על הגבול דְּבֵי נַשְׁיָא – של שדה אביו. כִּי קָא פָּלְגוּ – כשחלקו את ירושת האב לאחר מותו, אָמַר לְהוּ בעל המצר לאחיו, פְּלִיגוּ לִי אֲמַצְרָאי – תנו את חלקי בגבול השדה שלי. אָמַר רַבָּה, בְּגוֹן זֶה, כּוֹפִין את אחיו עַל מִדַּת סְדוֹם – שלא ינהגו כמנהג אנשי סדום, שגם הם לא הניחו לאדם ליהנות מממונם אף כשלא חסרו מחמת כן, אלא נותנים לו חלק במצר. מַתְקִיף לָהּ [–מקשה] רַב יוֹסֵף לרבה, מדוע שיכפו לתת לו חלק במצר, הרי אָמְרֵי לֵיהּ אַחֵי – יכולים אחיו לטעון, מָעֲלִינַן לֵיהּ עֲלוֹיָא – מחשיבים אנו חלק זה יותר משוויו, והרי הוא בעינינו כִּי נִכְסֵי דְּבֵי בַּר מָרְיוֹן שהיו משובחים. מכריעה הגמרא, וְהִלְכְתָא כְּרַב יוֹסֵף, שאין כופים על האחים באופן זה.

אופן נוסף: תְּרֵי אַרְעָתָא אַתְרֵי נַגְרֵי – אם ירשו שתי שדות שבכל אחת אמת מים נפרדת, ומבקש אחד מהם ליטול את זו הסמוכה למצרו. אָמַר רַבָּה, בְּגוֹן זֶה, כּוֹפִין עַל מִדַּת סְדוֹם. מַתְקִיף לָהּ רַב יוֹסֵף, מדוע שיכפו על כך, הרי זְמַנִּין דְּהַאי מַדְוֵיל וְהַאי לָא מַדְוֵיל – לפעמים באמת מים אחת זורמים מים ובשניה לא, לפיכך עדיף להם לחלוק בגורל. מכריעה הגמרא וְהִלְכְתָא כְּרַב יוֹסֵף שאין כופים לתת לו סמוך למצר.

אופן נוסף: תְּרֵתֵי אַחַד נַגָּרָא – אם ירשו שתי שדות ולזה אמת מים אחת, ומבקש אחד מהם ליטול את זו הסמוכה למצרו, אָמַר רַב יוֹסֵף, בְּגוֹן זֶה, שאין עדיפות לשום שדה, כּוֹפִין עַל מִדַּת סְדוֹם ונותנים לו. מַתְקִיף לָהּ אַבָּיֵי, מָצֵי אָמַר – הרי הוא יכול לטעון, בְּעֵינָא דְּאַפֵּישׁ אֲרֵיסֵי – רצוני שירבו אריסים שישמרו על השדה שלי. ולכן אני מעדיף ליטול בין שדותיך, כדי שתרבה אריסים וממילא ישתמר גם חלקי. מכריעה הגמרא וְהִלְכְתָא כְּרַב יוֹסֵף, כיון שַׁאֲפוּשֵׁי לַאו מִילְתָא הִיא – טענת ריבוי אריסים, אינה טענה.